



*We wensen jou een bijzonder leerrijke en aangename stageperiode toe!*

Campus Sint-Franciscus  
Penitentenlaan 7  
9620 Zottegem  
09/364 46 46

[www.pzsfz.be](http://www.pzsfz.be)

Campus De Pelgrim  
Spiegel 15  
9860 Oosterzele  
09/362 69 11

## STUDENTENBROCHURE

### AFDELING **VERSLAVINGSZORG** Magnolia



Welkom in het Psychiatrisch Centrum Sint-Franciscus-De Pelgrim. Ons centrum richt zich tot volwassenen en ouderen met een psychiatrische problematiek.

Wij streven naar een kwaliteitsvolle zorg en een respectvolle bejegening van patiënten en personeel. Jouw inzet en medewerking hieraan worden ten zeerste geapprecieerd!

**Campus Sint-Franciscus**  
Penitentenlaan 7  
9620 Zottegem  
09/364 46 46  
[info@pzsfz.be](mailto:info@pzsfz.be)

**Campus De Pelgrim**  
Spiegel 15  
9860 Oosterzele  
09/362 69 11  
[info@klinikdepelgrim.be](mailto:info@klinikdepelgrim.be)

[www.pzsfz.be](http://www.pzsfz.be)

## Wat vind je in deze studentenbrochure?

1.	Doelgroep	3
2.	Doelstelling	4
3.	Behandelingsverloop	5
4.	Theoretisch kader	6-7
5.	Therapeutisch aanbod	8-9
6.	Taken van een verpleegkundige	10-11
7.	Specifieke verwachtingen	12
8.	Dagstructuur	13
9.	Algemene verwachtingen	14-15

## Algemene verwachtingen

- ⇒ De student is vriendelijk en behulpzaam in de omgang, kan luisteren zowel naar collega's, alsook naar alle andere personen waarmee hij/zij tijdens de uitoefening van zijn/haar taak in contact komt.
- ⇒ De student is verzorgd qua voorkomen.
- ⇒ De student neemt inzake verwerven van informatie geen afwachtende houding aan, maar informeert zich op actieve wijze over alle gegevens die hij/zij nodig heeft voor de uitoefening van zijn/haar eigen taak.
- ⇒ De student is bereid om nieuwe werkmethode aan te leren.
- ⇒ De student neemt op actieve wijze deel aan de vergaderingen.
- ⇒ De student neemt een open, kritische en constructieve houding aan.
- ⇒ De student volgt de veiligheidsinstructies nauwgezet: gebruikt handschoenen, naaldcontainers, correcte techniek.
- ⇒ De student werkt op de afdeling aan de stageopdracht als de dagelijkse werkzaamheden voorbij zijn. Bevraag dit steeds aan de verantwoordelijke verpleegkundige
- ⇒ De student is zich bewust van waarden als 'professionaliteit', 'respect', 'vriendelijkheid', 'authenticiteit', 'engagement' en 'teamwork' en draagt deze ook uit.
- ⇒ De student gaat akkoord met de voorwaarden inzake het verwerken van patiëntengegevens in het kader van een onderzoek, paper,... zoals door de bevoegde commissie 'Spes et Fides' werd goedgekeurd. Het ethisch compendium kan in dit verband via het intranet worden geconsulteerd.
- ⇒ De student leest deze brochure vóór het begin van de stage reeds door. Op die manier zal hij/ zij zich snel kunnen inwerken. Mochten er vragen of bedenkingen zijn bij het doornemen van deze brochure, dan horen wij dat graag.

## Algemene verwachtingen

- ⇒ De student heeft een respectvolle houding ten aanzien van patiënten en hun familie.
- ⇒ De student treedt in contact met patiënten, ontwikkelt communicatieve vaardigheden.
- ⇒ De student heeft een open houding wat behandeling, werking, visie en team betreft.
- ⇒ De student is gemotiveerd en geïnteresseerd.
- ⇒ De student kan explorerend werken, zelfstandig de info zoeken waar ze te vinden is: de patiënt blijft de belangrijkste informatiebron.
- ⇒ De student heeft een oplossingsgerichte ingesteldheid: zelf zaken kunnen oplossen of overleg vragen teneinde problemen op te lossen.
- ⇒ De student neemt initiatief: ook in de kleine activiteiten van de afdeling.
- ⇒ De student kan communiceren met het team, deelt zijn/haar ervaringen, bevraagt wat hij/zij ziet of hoort,...
- ⇒ De student leert omgaan met feedback en vraagt er ook naar. Kritiek geven is veel gemakkelijker dan er krijgen.
- ⇒ De student draagt een respectvolle benadering uit met aandacht voor ieders eigenheid. Van een psychiatrische hulpverlener wordt verwacht dat hij met een positieve kijk naar de persoon in crisis toe stapt. We verwachten respect t.o.v. iedere patiënt wat ook zijn probleem of voorgeschiedenis is. De student zal de privacy van de patiënten bewaken. Respecteer het beroepsgeheim: informatie m.b.t. patiënten mag niet verspreid worden binnen en buiten het ziekenhuis.
- ⇒ De student is werklustig en ziet werk. Kan zelfstandig werken en neemt zijn/haar verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de toegewezen taken, doet dit op een correcte en professionele, deskundige wijze. Op 'dode' momenten vraagt de student wat hij/zij nog kan doen, blijft niet in het bureau hangen.

## Doelgroep Verslavingszorg Magnolia



Binnen de Cluster Verslavingszorg (VZ) kennen we 3 zorgprogramma's verdeeld over 2 campussen:

\* Campus Sint-Franciscus:

**VZ Magnolia - zorgprogramma voor behandeling van mensen met een legale middelenproblematiek (alcohol en/of medicatie)**  
- 30 bedden

\* Campus De Pelgrim:

VZ Gingko - zorgprogramma voor behandeling van mensen die cognitieve problemen ervaren ten gevolge van of in combinatie met een legale middelenproblematiek - 25 bedden

VZ Tilia - zorgprogramma voor behandeling van mensen met een illegale middelenproblematiek - 25 bedden

Hiernaast zijn er binnen Campus De Pelgrim nog 10 bedden voor fysieke ontwenning.

In de toekomst zullen ook mensen met een gokverslaving op VZ Magnolia terecht kunnen.

## Doelstelling VZ Magnolia

Het multidisciplinaire team wil samen met de patiënt een context creëren om oplossingen te zoeken voor de verschillende probleemgebieden. Hiervoor wordt een **standaard zorgprogramma aangeboden met een focus op het aanleren van vaardigheden en coping gedrag** en het opnieuw opnemen van verantwoordelijkheden in het leven. De periode om aan het volledige programma deel te nemen duurt minimum 8 weken.

Wanneer het gaat om een heropname na een terugval, opteert het multidisciplinaire team voor een kortdurend verblijf.

Tijdens de behandeling streven wij als team een volledige abstinentie na.

## Dagstructuur VZ Magnolia

Hieronder vind je een korte dagindeling met enkele vaste belangrijke momenten. Voor een uitgebreide dagindeling, kan je steeds terecht bij jouw stagementor.

---

### Korte dagindeling afdeling VZ - Magnolia

---

7u	Overdracht
8u	Ontbijt patiënten
8u45 – 12u	Therapie
10u30	Koffie- en soeppauze
12u	Middagmaal patiënten
12u30	Pauze studenten
13u30	Overdracht
14u – 16u30	Therapie
15u	Koffiepauze
17u30	Avondmaal patiënten
20u45	Overdracht

---

## Specifieke verwachtingen vanuit VZ Magnolia

### Tweedejaars kennismakingsstage

- \* Inzicht krijgen in de dagstructuur.
- \* Zicht krijgen op de werking van het multidisciplinair team.
- \* Integratie in team, maar toch positie als student behouden en bewaken. Gepast initiatief nemen.
- \* Observaties mondeling en schriftelijk rapporteren.
- \* Kennismaken met patiënten met het bewaken van je grenzen. Inzicht krijgen in hun pathologie en de meest gegeven psychofarmaca.
- \* Bijwonen van opnames, therapieën, teambesprekingen en gesprekken mits akkoord van de betrokken patiënten.
- \* Doelstellingen en opdrachten bespreken met stagementor. **Zelf** aanbieden van feedbackfiche.
- \* Technische handelingen oefenen.
- \* Activiteit organiseren tijdens 'Actief groepswerk'.

Indien je een kennismakingsstage als eerstejaars doet, zullen de accenten lichtjes verschillen. Bespreek dit zeker met jouw stagementor.

### Derdejaars/ keuze psychiatrie

- \* Alle doelstellingen 2de jaar.
- \* Zelfstandig uitvoeren van een opname en intake.
- \* Uitgebreider kunnen werken met het elektronisch patiëntendossier Regas.
- \* Briefing leiden.
- \* Inhoudelijke gesprekken met patiënten voeren.
- \* Inzicht verwerven in afdelings specifieke zaken.
- \* Leiden van een therapeutische activiteit.
- \* Koppeling kunnen maken van theorie naar de praktijk.
- \* Communicatietechnieken inoefenen en reflecties bespreken in team.
- \* Kennis psychofarmaca uitbreiden.

## Behandelingsverloop VZ Magnolia

Na de **aanmelding** wordt met de psychiater besproken of de patiënt in aanmerking komt voor opname en of er eerst een intakegesprek moet plaats vinden. Op deze manier kunnen we de motivatie en doelstellingen van de patiënt bevragen.

Na de eventuele **intake** bij de maatschappelijk assistent, verpleging, psycholoog of de psychiater, beslist de psychiater over een opname op de afdeling VZ Magnolia.

Bij **opname** krijgt de patiënt een verpleegkundige, psycholoog en maatschappelijk assistent toegewezen, die het volledige traject opvolgt en de patiënt van nabij volgt gedurende zijn opname.

De patiënt krijgt in het begin van zijn opname een op zijn maat gemaakte therapiekaart. Er is een gevarieerd aanbod van therapieën, elk met zijn specifieke doelstellingen. Individuele gesprekken worden op regelmatige tijdstippen gevoerd met de patiënt. Dit kan op zijn vraag zijn of op afspraak. Tijdens de opname vinden we het belangrijk om ook de omgeving van de patiënt uit te nodigen.

Een nauwe opvolging van de patiënt wordt vooropgesteld. Na 1 week opname wordt de patiënt besproken op een teamvergadering. We proberen zicht te krijgen op wie de patiënt is, waar de probleemgebieden liggen, welke zijn sterktes zijn en wat de hulpvraag is. Daaraan gaan meerdere gesprekken met de verschillende disciplines vooraf. Na 4 weken opname wordt de patiënt uitgenodigd op een teamvergadering om samen zijn/ haar hulpvraag en doelstellingen te evalueren.

## Theoretisch kader VZ Magnolia

### **Het bio-psycho-sociaal model:**

Vanuit de integrale benadering die automatisch voortvloeit uit het bio-psycho-sociaal model, wordt zowel het ontstaan als de beëindiging van een verslavingsproblematiek beschouwd als het resultaat van een continue interactie tussen:

- \* Een aangeboren kwetsbaarheid (biologisch)
- \* De persoonlijke ontwikkeling (psychologisch)
- \* De context (sociaal)

De laatste jaren lijken de medisch-biologische aspecten binnen het bio-psychosociale ontwikkelingsmodel een steeds dominantere plaats in te nemen en spreekt men vaker over verslaving als hersenziekte.

Daarbij ziet men de aangeboren kwetsbaarheid als een onmisbare basis voor herhaald gebruik, terwijl het herhaald gebruik op zijn beurt leidt tot belangrijke, moeilijk terug te draaien veranderingen in het brein.

Men veronderstelt dat deze veranderingen verantwoordelijk zijn voor het ontstaan van craving, die de kern vormt van het ongecontroleerd gebruik en een terugval na een periode van abstinentie (Trimbos Instituut, 2007).

### **De cognitieve gedragstherapie:**

Cognitieve gedragstherapie behoort, met de motiverende gespreksvoering, tot de psychosociale interventies met de grootste effectiviteit. CGT omvat een reeks interventies die erop gericht zijn om de gewoonte van het drinkgedrag te veranderen, om cognitieve en gedragsvaardigheden aan te leren en om met levensproblemen in het algemeen beter om te gaan (Longabaugh & Morgenstern, 1999; De Wildt & Schippers, 2004).

## Taken van een verpleegkundige VZ Magnolia

### **Elektronisch patiëntendossier Regas**

- \* Risico taxatie agressie en suïcide
- \* Rapporteren dagelijkse observatie en individuele gesprekken
- \* MPG registratie bij opname en ontslag
- \* Multidisciplinaire anamnese
- \* Ontslagnota invullen
- \* Dossier volgpatiënt vervolledigen

### **Overlegmomenten**

- \* Briefing
- \* Teamvergadering (elke donderdag)
- \* Afdelingsvergadering
- \* Intervisie (vormingsmoment)

### **Logistieke taken**

- \* Koffie bedelen
- \* Maaltijden bedelen
- \* Controle temperatuur frigo
- \* Medicatie brengen en afhalen apotheek
- \* Noodknoppen wekelijks testen cfr. procedure noodalarm

## Taken van een verpleegkundige VZ Magnolia

Hierbij een greep uit de verschillende taken die een verpleegkundige heeft op de afdeling VZ Magnolia.

Ongeacht wat de zorg is, de patiënt staat steeds centraal.

### **Administratieve taken**

- \* In- en uitschrijven van patiënten (weekend, consultaties buiten het ziekenhuis, dagpatiënten)
- \* Administratieve inschrijving en taken bij een opname
- \* Medicatie controleren en aanduiden in medicatiebeheer
- \* Rapporteren in Regas
- \* Lijsten maken (weekend, consultatielijst)
- \* Up to date houden van kamerlijst, bedbezetting, teamvergaderingen,....

### **Patiëntgerichte taken**

- \* Individuele gesprekken
- \* Voorbereiding teamvergadering
- \* Opname en ontslag plannen
- \* Stimuleren tot zelfzorg
- \* Parameters controleren/opvolgen ontwenning
- \* Aandacht voor de familie van de patiënt
- \* Therapie voorbereiden en geven

## Theoretisch kader VZ Magnolia

### **De motivationele gesprekvoering:**

De motivationele gesprekvoering werd ontwikkeld op basis van het model van verandering van gedrag (Prochaska en Diclemente) door Miller & Rollnick en Broothaerts & Tack.

Volgens Miller is motivatie geen stabiele en onveranderlijke karaktertrek of een persoonlijkheidskenmerk, maar eerder de mate van bereidheid tot verandering. Die is variabel per moment en situatie en is het resultaat van de interactie tussen behandelaar en patiënt.

Motiverende gespreksvoering benadrukt de keuzevrijheid en de eigen verantwoordelijkheid van de patiënt, waar het gaat om het besluit tot en de gevolgen van gedragsverandering.

### **Oplossingsgericht werken:**

Oplossingsgerichte therapie (De Shazer, Berg) legt de nadruk op het bouwen aan oplossingen, in tegenstelling tot het oplossen van problemen en plaatst de patiënt in de rol van expert (Bakker & Bannick, 2008).

Het systemische oplossingsgerichte psychotherapeutische model gaat uit van een gezamenlijk zoeken van unieke en geïndividualiseerde oplossingen tussen patiënt enerzijds en therapeut anderzijds. Aan de hand van een flowchart wordt de patiënt weggeleid van het probleemgericht universum, naar een oplossingsgericht denken. Een denken dat de patiënt opnieuw in staat moet stellen om zijn keuzemogelijkheden te vergroten en weer een toekomstvisie te ontwikkelen (Vermeulen).

## Therapeutisch aanbod VZ Magnolia

### Therapeutische activiteiten gegeven door verpleging

- \* Ochtendvergadering:  
*Tijdens dit moment wordt er ruimte gemaakt om te overlopen hoe het met iedereen gaat. Als er patiënten op ontslag gaan kunnen zij hun ervaringen met het team en de medepatiënten delen.*
- \* Weekendvoorbereiding en bespreking:  
*Een goede dagstructuur is belangrijk. Daarom wordt er voor een weekend geluisterd naar hun planning. Na het weekend wordt er besproken hoe dit verlopen is.*
- \* Levenslijn:  
*Creatieve opdracht waarin de patiënt in de vorm van een collage, tijdslijn, brief, powerpoint,... moeten kenbaar maken wie ze zijn en waar ze aan willen werken, hoe ze hun toekomst zien.*
- \* Psycho-educatie:  
*Theoretische sessies die inzicht kunnen geven in bepaalde aan verslaving gerelateerde onderwerpen.*
- \* Actief groepswerk:  
*Activiteit die verschilt van week tot week.*

### Therapieën gegeven door bewegingstherapeut

- \* Bewegingstherapie  
*Allerhande sporten en bewegingsoefeningen.*
- \* Avondactiviteit  
*Zwemmen, bowling, cinema, avondwandeling,... Allerhande avondactiviteiten buiten de therapie uren. Deze zijn niet verplicht. Het helpt de patiënten evenwel om deze activiteiten ook na opname verder op te nemen.*

## Therapeutisch aanbod VZ Magnolia

### Therapieën gegeven door psycholoog

- \* Omgaan met verslaving  
*Leren omgaan met verslavende middelen d.m.v. theoretische en praktijkgerichte oefeningen.*
- \* Hervalpreventie  
*Indien er zich een herval voordoet tijdens de opname, wordt dat besproken tijdens deze sessie.*
- \* Assertiviteitstraining  
*Theoretische en praktijkgerichte oefeningen. Vaak worden hier rollenspelen gedaan.*
- \* Emotie-regulatie therapie  
*Herkennen van en leren omgaan met emoties.*

### Therapieën gegeven door ergotherapeut

- \* Kookbespreking en kooktherapie  
*Na de bespreking wordt er in groep gekookt. Meestal gebeurt dit in groepjes van 6 tot 8 personen.*

### Therapieën gegeven door creatief therapeut

- \* Psycho creatieve  
*In een kleine en besloten groep wordt er dieper gegaan naar het kerngezin en het ontstaan van het alcoholprobleem.*
- \* Beleven en inzicht  
*Vaak een creatieve opdracht*
- \* Creatief atelier  
*Vrijblijvende therapie voor de meer creatieve patiënten*